

אור! OR!

חנוכה YSCLUB

HANOUKAH

JEUDI 15 DÉCEMBRE

מי האנשים שמאירים לכם את היום, אילו מקומות מאירים ומוארים בשבילכם?

מאת: נגה פורת

לרגל חג האורים, אנסה לשפוך אור על שימושיה המיוחדים של המילה אור. בני אדם מעדיפים באופן טבעי את האור על פני החושך. למושג האור יש משמעויות מופשטות וסמליות רבות ומגוונות, הן ביהדות והן בתרבויות רבות אחרות. בין היתר הניגוד בין אור לחושך מסמל את הניגוד בין החיובי והשלילי, הטוב והרע. הדבר משתקף בביטויים כמו קרן אור באפלה, אורות וצללים (מעלות וחסרונות, היבטים חיוביים ושליליים), בני אור לעומת בני חושך ועוד.

אור מסמל תחושה טובה ושמחה, למשל בפסוק: " אור זרע לצדיק וְלִישְׁרֵי-לֵב שְׂמֵחָה" (תהלים צ"ז, י"א). בביטוי אורו עיניו מופיע הפועל שנגזר מהשורש או"ר בבניין קל. פירושו המקורי של ביטוי זה (לפי שמואל א י"ד, כ"ט) הוא: התאושש, מצבו הוטב. בעברית מדוברת משתמשים בביטוי נהיה לו אור בעיניים במשמעות קרובה: הוקל לו, רווח לו. הביטויים מאור פנים, אור פנים, פנים מאירות מתארים כולם קבר פנים יפות, חביבות ולבביות.

בביטוי 'חג האורים' מופיעה המילה אור, חלופה של המילה 'אור', והיא מציינת בעיקר אור וחום שהאש מפיצה. מילה זו מופיעה גם בביטוי המליצי התחמם כנגד אורו (של מישהו) שפירושו: ניצל את קרבתו לאדם דגול, חכם וכד' כדי ללמוד מחוכמתו ולהפנים את דרכיו והתנהגותו. במסכת אבות (ב, י) נאמר: "וְהָיוּ מֵתַחֲמָם כְּנֶגֶד אֹרֶן שֶׁל חֲכָמִים, וְהָיוּ זְהִיר בְּגַחְלָתָן – שֶׁלֹּא תִכְוֶה". ככל הנראה, אין קשר בין המילה 'אור' במובן זה לבין המילה הראשונה בצירוף אורים ותמים. הביטוי 'אור ל' לפני תאריך עברי מציינ את הערב שלפני אותו תאריך, למשל: "אור לארבעה עשר בודקים את החמץ לאור הנר" (משנה, פסחים א, א). בארמית תלמודית מציינת המילה הקרובה 'אורֶתָא' ערב או לילה. כיצד המילה 'אור' מציינת דווקא את שעות החשיכה? יש הסוברים שזוהי לשון סג' נהור. אגב, פירושו המילולי של הביטוי הארמי הזה הוא 'אור רב', והוא משמש ככינוי בלשון נקייה לעיוור.

אומנם יש קשר הטבעי בין אור לשמש ולמזג אוויר חם, אבל במקרים אחדים שבהם מופיעה המילה 'אור' במקרא, היא מתפרשת דווקא כענן גשם, בין היתר בפסוק: "יִפִּיץ עָנַן אֹרֹז" (איוב ל"ז, י"א)

האור מאפשר לנו לראות, ולכן הוא נחשב מקור לידיעה. בלשון המקורות המונח 'אור' מתייחס לידיעת התורה והמצוות: "כִּי נֵר מְצָה וְתוֹרָה אֹר" (משלי ו', כ"ג). באנגלית. המשמעות המופשטת של ENLIGHTENMENT תקופת ההשכלה במאות ה-17 וה-18 באירופה מכונה תקופת הנאורות, תרגום של הפועל האיר היא 'הבהיר, ביאר, הסביר', בייחוד בצירוף האיר את עיניו (של מישהו). לשם הפעולה של פועל זה, הארה, יש כמה משמעויות בתחום הידיעה וההבנה: הסבר או ביאור, הבנה פתאומית של דבר מסובך, או התגלות רוחנית. הביטוי פתח פיך ויאירו דבריך (לפי תלמוד ירושלמי, ברכות, פרק ג, הלכה ד) משמש כקריאת עידוד לאדם שישמיע את דבריו, ובייחוד דברי טעם.

המשמעות הראשונית של הביטוי הוציא לאור היא 'גילה דבר שלא היה ידוע'. במקרא מופיע ביטוי קרוב: "וְהוֹצִיא כְּאוֹר צְדָקָה וּמִשְׁפָּטָה כְּצֶהָרִים" (תהלים ל"ז, ו'). גם לביטוי יצא צדקו לאור יש מקור בביטוי מקראי דומה: "וּמִשְׁפָּטֶיךָ אֹר יֵצֵא" (הושע ו', ה'). מכאן השתלשלה המשמעות של יצא לאור או ראה אור בימינו: התפרסם בדפוס, נדפס והופץ בציבור, כלומר הובא לידיעת הציבור.

LA GRAMMAIRE DE HANOUKAH

דקדוק של חנוכה

חֲנֻכָּה מְסֻבָּה או טֶקֶס לְכַבוֹד הַכְּנָסְתוֹ שֶׁל בַּיִת אוּ מִפְעֵל
וְכְדוּמָה לְשִׁמוּשׁ אוּ לְהַפְעֵלָה | חֵג בֶּן שְׁמוֹנֶה יָמִים
(מַעֲשָׂרִים וְחֲמִשָּׁה בְּכֶסֶלּוֹ וְאֵילָף) לְזֵכֶר חֲנֻכַּת בַּיִת
הַמְּקֻדָּשׁ בְּיָמֵי הַחֲשֻׁמוֹנָאִים

חֲנוּךְ חֵג לְחֻנֵּךְ

<https://www.youtube.com/watch?v=QAXX50K8q5M>

<https://www.youtube.com/watch?v=-QGJZJeE0mw>

<https://www.youtube.com/@handinhandil>

https://www.youtube.com/watch?v=qo-ADyxh_YU

SIGNIFICATION DU NOM HAG OURIM **משמעות השם חג האורים**

אורים ואורות

השם הנרדף לחנוכה "חג האורים" עולה במאה התשע עשרה כאחד התרגומים לשם החג שיוסף בן מתתיהו של אור) או ל"אורים" (רבים של אור)? מעיד עליו. האם מחדשי הצירוף התכוונו ל"אורים" (רבים)

בימינו צורת הרבים של **אור** היא **אורות**, אבל לא כך היה תמיד. במקרא צורת הרבים מתועדת פעם אחת בלבד, בתהלים – במזמור קלו הידוע:

"לעשה **אורים** גדלים, כי לעולם חסדו" (פסוק ז). גם במגילות שנמצאו בקומראן משמשת לא פעם הצורה **אורים**, כמו במגילת הסרכים – שם נזכר **שר האורים** לצד **מלאך חושך**. צורת רבים זו שימשה לא מעט בפיוטים ואף במאה התשע עשרה אצל סופרי ההשכלה ובמאה העשרים בחיבוריהם של סופרים דוגמת ביאליק וברנר.

במקרא **אורות** (מלכים ב ד, לט) הוא עשב מאכל, אבל נחלקו הדעות על פירוש **אורות** בישעיהו כו, יט: "כי טל אורת טלך". [1] שמא **אורות** הוא אותו העשב או צורת הרבים של **אור** או **אורה**? אפשר אפוא שהצורה **אורות** כבר משמשת במקרא, אבל עיקר השימוש בה בתקופה מאוחרת יותר – למן ימי הפיוטים ואילך.

בלשון ימינו נזנחה כמעט לחלוטין הצורה **אורים** ופינתה מקומה ל**אורות**, אך במאה התשע עשרה עוד שימשה **אורים**. ובתקופה זו גם זרח אורו של הכינוי **חג**

האורים לחנוכה. נראה שבתחילה הוא נקרא **חג האורים**, כלומר 'חג האורות'. מקור השם הוא בשם לחנוכה שנזכר בכתבי ההיסטוריון היהודי הנודע יוסף

בן מתתיהו (הידוע גם כיוספוס פלוויוס): בחיבורו "קדמוניות היהודים", החיבור המקיף שכתב ביוונית על תולדות עם ישראל, הוא מתאר את חידוש העבודה בבית המקדש בידי יהודה (המכבי). לפי תיאורו נמשכה החגיגה על חידוש הקורבנות שמונה ימים, ובעקבותיה קבעו בחוק (כלומר בהלכה) חג של שמונה ימים גם לדורות הבאים. מאז ועד היום, הוא כותב, אנו חוגגים חג זה וקוראים לו (φῶτα באותיות לטיניות – fota או בכתב המוכר יותר – phota צורת הרבים של φῶς או φάος 'אור') – כלומר 'אורים' או 'אורות'. [2]

בתרגום הראשון של "קדמוניות היהודים" לעברית משנת 1864 נקט המתרגם קלמן שולמאן תמורת φῶτα את הצירוף **חג המאורות**, וגם כינוי זה לחנוכה שימש מעט בעשורים הבאים. אולם השם שפשט מסוף המאה התשע עשרה היה **חג האורים**. כך למשל אנו מוצאים בספרו של מאיר רבינוביץ "המחנים" משנת 1888: "ובן מתתיהו העיד שנקרא **חג האורים** מפני שהיתה אור ליהודים".

ואולם כיום נהוג לכנות את החג **חג האורים**, כלומר 'חג האש' – שהרי **אור** פירושו 'אש', כך למשל בתיאור האירוני של ישעיהו הנביא להכנת הפסילים: "חֲצִיּוֹן [של

העץ לפסל] שָׁרַף בְּמוֹ אֵשׁ, עַל חֲצִיּוֹ בֶּשֶׂר יֹאכַל, יִצְלָה צְלִי וַיִּשְׁבַּע, אִף יָחַם וַיֹּאמֶר הָאֵח חֲמוּתִי רְאִיתִי **אור**" (מד, טז). היקרות סתומה אחת של צורת

הרבים **אורים** [3] מזדמנת בפסוק בישעיהו: "עַל כֵּן בְּאָרִים כְּבָדוֹ ה' בְּאֵי הַיָּם שֵׁם ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל" (ישעיהו כד, טו). בספרות המדרש התפרשה

המילה **אורים** שבפסוק כ'פנסים' (כלומר נרות או כלים לנרות), ופירוש זה התקבל בספרות ההלכה לדורותיה. [4]

ייתכן אפוא שגם בעקבות הבנה זו – ולא רק בגלל שקיעת צורת הרבים **אורים** ובגלל הקשר בין אור לאור 'אש' ובין אש לנרות החנוכה – היה **חג האורים** בפי כול לחג

האורים.

OR GADOL AMIR DADON גדול

■ ואם הִיָּה לי קִצַּת עֲצוּב אוֹלֵי לְמִדְתֵּי מִזְהוּ מִשְׁהוּ חֹשׁוֹב כִּי
בִּסּוֹף כְּשֶׁזָּה נִגְמַר יֵשׁ סִבָּה לְכָל דְּבַר לְבַד בְּתוֹךְ כָּל הַטְּרוּף
אֲנִי חוֹשֵׁב אִיךָ שֶׁהַזְּמַן לְעוֹף אֲבָל בִּסּוֹף כְּשֶׁזָּה נִגְמַר יֵשׁ סִבָּה
לְכָל דְּבַר אוֹר גְּדוֹל מֵאִיר הַכֹּל עוֹד לֹא צָרִיךְ לִשְׁאֹל אֲנִי בָּא
לְלַמֵּד מִמָּה שְׁטוּב וְלַחֲיוֹת לְהִתְחִיל הַכֹּל מֵהִתְחַלָּה כְּמוֹ לִנְשָׁם
בְּפַעַם הָרֵאשׁוֹנָה אֲנִי כָּאֵן אֲנִי לֹא מֵתְבַזְּבֵז יוֹתֵר

■ ואם אֲנִי יְכוֹל רַק לְזַכֵּר לְכָל אֶחָד יֵשׁ אֶת הַדֶּרֶךְ לְעֵבֵר אֲבָל
בִּסּוֹף כְּשֶׁזָּה נִגְמַר יֵשׁ תְּשׁוּבָה לְכָל דְּבַר אוֹר גְּדוֹל מֵאִיר הַכֹּל
עוֹד לֹא צָרִיךְ לִשְׁאֹל אֲנִי בָּא לְלַמֵּד מִמָּה שְׁטוּב וְלַחֲיוֹת
לְהִתְחִיל הַכֹּל מֵהִתְחַלָּה כְּמוֹ לִנְשָׁם בְּפַעַם הָרֵאשׁוֹנָה אֲנִי כָּאֵן
אֲנִי לֹא מֵתְבַזְּבֵז יוֹתֵר

<https://www.youtube.com/watch?v=Ak79axDkIEw>■

<https://www.youtube.com/watch?v=jeU9Sbq0D0A>■

ביטויים של אור

נְרוּ יְאִיר

אוֹרָה וְשִׁמְחָה

וְיְהִי אוֹר

אוֹר יְקָרוֹת

אוֹר שְׁבַעַת הַיָּמִים

אוֹר הַגְּנוֹז

אוֹר יְרֵק

מילון שלחנובה

סְבִיבּוֹן

חֲנֻכָּה

כד / כד יוני

מְטַבְּעוֹת עֵתִיקִים

נְרוֹת

סְפָגְנוֹת

חֲשֵׁמוֹנָאִים

יְהוּדָה הַמַּכְבִּי

בֵּית הַמְקֻדָּשׁ

דְּמֵי חֲנֻכָּה

Milon Tikoun Olam מילון תיקון עולם

לתת Donner

לקבל Obtenir

לקחת Prendre

לחנך חינוך Eduquer éducation

לשנות שינוי Changer changement

לעזור עזרה Aider aide

להאיר אור Allumer , éclairer , Lumière

עמותה association

חן La grâce

צדקה Charité

תיקון עולם Tikkun Olam la réparation du monde

ערכים Valeurs

עזרה הדדית Aide mutuelle

להאיר את הדרך éclairer le chemin

נשמה âme

לב cœur

אנשים טובים Bonnes personnes

UNICORNE יונקורן או קרן OU KEREN !

Le prénom Keren est principalement utilisé à partir de la seconde moitié du XXe siècle. Ce nom rejoint la longue liste des noms signifiant 'lumière'. Cependant, le sens fondamental du mot **corne** est un organe dans le corps d'un animal.[1] Il est intéressant de noter que le nom de cet orgue dans plusieurs langues européennes est très similaire à son nom en hébreu et dans d'autres langues sémitiques : en grec κέρας (disons : keras) et en latin cornu, ainsi qu'en cor anglais.[2] Certains chercheurs attribuent à tous ces mots, sémitiques et européens, une origine ancienne commune. Comme dans d'autres langues, le mot keren est également utilisé dans le nom de l'instrument à vent keren yaar - car dans le passé, l'instrument était fabriqué à partir de cornes d'animaux, semblables au shofar.

שמות של אור **LUMIÈRE**

מאור, זיו, אורלי, ליאור, יהל, נגה, קרון, הילה, תהילה,

מאור

כבר בפסוקי התנ"ך הראשונים אנו פוגשים ב**מאור** ו**מאורות**: "וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי **מְאֹרֹת** בְּרִקְעַת הַשָּׁמַיִם" (בראשית א, יד), ומייד לאחר מכן גם בתפקידיהם: "לְהַבְדִּיל בֵּין הַיּוֹם וּבֵין הַלַּיְלָה וְהָיוּ לְאֹתוֹת וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים וְשָׁנִים" (יד) ו"לְהַאִיר עַל הָאָרֶץ" (טו), ובהמשך גם בפירוט: "אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים אֶת הַמְּאֹר הַגָּדֹל לְמַמְשֶׁלֶת הַיּוֹם וְאֶת הַמְּאֹר הַקָּטָן לְמַמְשֶׁלֶת הַלַּיְלָה וְאֶת הַכּוֹכָבִים" (טז). המאורות הגדולים הם השמש והירח, והרי שמאור – בשורש או"ר ובמשקלן של מילים דוגמת מקום, מזון – פירושו

'מקור של אור' **Un source de lumière**

<https://hebrew-academy.org.il/topic/milim/%d7%a9%d7%9e%d7%95%d7%aa-%d7%a4%d7%a8%d7%98%d7%99%d7%99%d7%9d/>

מעשים טובים חנוכה בישראל BONNES ACTIONS

■ קלמן סמואלס, מיסד עמותת שלווה: "מפעלם של קלמן ומלכי הפך אבן שואבת לאנשים מרחבי הארץ והעולם, וכן מצב את ישראל ואת ירושלים כמרכז הדוגל בהכלה ובדאגה לכבוד האדם. מאות המתנדבים הצעירים בעמיתה מיצגים דור צעיר וערכי המסור לחסד ולנתינה. במאור פניהם ובמסירות אין-סופית, מעניקים קלמן ומלכי תקוה גדולה למשפחות רבות בישראל, ומקדמים חברה המקבלת כל אדם באשר הוא".

■ השר טרופר הוסיף: "קלמן סמואלס יחד עם אשתו מלכי הם אנשי חסד ומופת של הרתמות הקהלה למען אלה הזקוקים לעזרתה. מתוך החויה האישית שלהם הם בחרו להושיט יד לעוד אלפים ומאפשרים לאנשים עם מגבלות מקום מכבד, הוגן ושווה בחברה הישראלית".

■ <https://shalva.org.il/>

■ <https://www.youtube.com/watch?v=YSI2CGS1J6I&t=2381s>

שלווה
נותנים תקווה. משנים חיים.

אנשים שמאירים לנו את הדרך LES GENS ÉCLAIRANT NOTRE CHEMIN

מיקה ואורי בנקי

■ בקיץ 2015, במהלך מצעד הגאווה בירושלים, נרצחה הנערה בת ה-15, שירה בנקי ז"ל. שירה באה למצעד, כדי לתמוך בחברה ובחברותיה, חברי הקהלה הגאה. מתוך הכאב העצום שפקד אותם, בחרו אמה מיקה ואביה אורי לרתם את החברה הישראלית לפעילות של עשייה ושנוי חנוכי-ערכי במטרה לקדם סובלנות וקבלה של האחר במרחב הציבורי בישראל. הם הקימו את "דרך שירה בנקי", עמדה הטומנת בחבה את תקוותם כי הרב השפוי והדומם, שהרים את קולו בעקבות הרצח של שירה, ימצא בוחות ויבנה חברה מתונה ובריאה יותר.

מתוך השבול, בנו מיקה ואורי מפעל חיים מעוררת השתאות, הנוגע בלבה של החברה הישראלית ומצמיח חברה סובלנית ומאחדת. העמדה מפעילה מגוון יוזמות חברתיות וחנוכיות ובהן הקליניקה למאבק בשנאה במרחב הציבורי, מיזם "נקדת מפגש", שבמסגרתו נערכים מעגלי שיח בכפר ציון שבירושלים, מפגשים בין תלמידי תיכון דתיים וחלוניים ועוד.

מיקה ואורי בנקי הם סמל ליכולתו של היחיד לחולל שנוי, ולאחריות המטלת על כל אחד ואחת מאתנו לפעל למען חברה ישראלית טובה יותר

אוכל של חנוכה

■ Sufganiyot

8g ou 1 sachet de levure sèche

100g (1/2 tasse) de sucre

250ml (1 tasse) de lait tiède ou lait de soya (110 °F/55 °C)

500g (3 ½ tasses) de farine

1 cuil. à thé de sel

2 gros œufs

3 cuil. à table de beurre

Huile pour la friture (j'ai pris du canola)

Confiture de framboises

Sucre

Mettre la levure, le lait tiède et le sucre dans un bol. Laisser reposer environ 10 minutes. Pour que cela commence à mousser.

Tamiser la farine, le sel dans le bol de votre batteur sur socle (sinon, vous le faites à la main). Mettre le crochet à pain. Faites tourner doucement. Ajouter les œufs, le lait et la levure, le beurre. Battre 3 minutes.

La pâte sera collante et souple. Sur une surface enfarinée, déposer la pâte. Ajouter de la farine et pétrir 3 à 4 minutes en ajoutant de la farine. Votre pâte doit devenir élastique, mais souple.

Mettre la pâte dans un bol, le recouvrir de papier film et mettre dans un endroit sans courant d'air et légèrement chaud. Je l'ai tout simplement mis au four éteint. Attendre que la pâte double soit pendant 1 h 30.

Abaisser la pâte. La remettre sur une surface enfarinée et l'abaisser à ¼ de pouces (5 mm). Couvrir d'un linge et attendre 5 minutes.

Découper à l'emporte-pièce les beignets. Couvrir vos beignets et laisser reposer 20 minutes.

Faire chauffer l'huile à 375 °F (240 °C), une fois qu'elle est bien chaude y plonger 5 beignets à la fois. Les tourner lorsqu'ils sont dorés. Les déposer sur un papier absorbant et les saupoudrer de sucre.

אור שושנה דמארי

אור עולה בבקר
על אגם רחוק (זוכרת)
בן אני זוכרת
ולא אחדל ולא אשתק .
אור שמבשור את
ההשכמה והזריחה (זוכרת)
רק לראות עוד פעם
יותר מזה איני צריכה .
שמש, הביאו שמש
אם שמי מעננים
עוצמת את עיני
אבל השמש היא בפנים .

